

EURO KOMPAS

28. 6. 2019
ČÍSLO 2
ROČNÍK XV.

ČASOPIS ÚRADU VLÁDY SR O ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOCH

ROADSHOW 2018 –
VÍTAZNÉ TÍMY SI PREVZALI
OCENENIA STR. 4

MATÚŠ ŠUTAJ EŠTOK:
VECI SA DAJÚ ROBIŤ INAK,
LEPŠIE STR. 6

DEŇ EURÓPY UŽ PATRÍ
K TRADIČNÝM SYMBOLOM
EURÓPSKEJ ÚNIE STR. 10

INOVAČNÉ RIEŠENIA ZVYŠUJÚ
KONKURENCIESCHOPNOSŤ
FIRIEM STR. 19

SLOVENSKO JE UŽ 15 ROKOV ČLENOM EURÓPSKEJ ÚNIE

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

04 ROADSHOW 2018 – VÍŤAZNÉ TÍMY SI PREVZALI OCENENIA

06 VEDÚCI ÚRADU VLÁDY SR: VECI SA DAJÚ ROBIŤ INAK, LEPŠIE

10 DEŇ EURÓPY UŽ PATRÍ K TRADIČNÝM SYMBOLOM EURÓPSKEJ ÚNIE

26 V TRNOVOM OŽIVILI HISTORICKÝ ZVON

03 | KOMÁRNO A KOMÁROM SPOJÍ NOVÝ MOST UŽ V ROKU 2020

04 | ROADSHOW 2018 - VÍŤAZNÉ TÍMY SI PREVZALI OCENENIA

06 | MATÚŠ ŠUTAJ EŠTOK: VECI SA DAJÚ ROBIŤ INAK, LEPŠIE

10 | DEŇ EURÓPY UŽ PATRÍ K TRADIČNÝM SYMBOLOM EURÓPSKEJ ÚNIE

12 | V EUROVOLĽBÁCH SLOVÁCI PREKROČILI 20-PERCENTNÚ ÚČASŤ

14 | ŠTUDENTI VOLILI TAKMER AKO DOSPELÍ

16 | DO INICIATÍVY CATCHING UP REGIONS PATRÍ UŽ AJ BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

18 | „ROZPODNIKAJME“ REGIÓN!

19 | INOVAČNÉ RIEŠENIA ZVYŠUJÚ KONKURENCIESCHOPNOŠ FIRIEM

20 | STRETNUTIE INFORM A INIO SIETÍ V PALERME

22 | ŠTUDENTI UKÁZALI SVOJE VEDOMOSTI O EURÓPSKEJ ÚNII

24 | KAŠŤIEL: V GALANTE SA PREBUDIL K NOVÉMU ŽIVOTU

26 | V TRNOVOM OŽIVILI HISTORICKÝ ZVON
28 | INFORMÁCIA O IMPLEMENTÁCII EŠIF

EUROKOMPAS – Časopis Úradu vlády SR o štrukturálnych fondoch, ročník XV., číslo 2/2019, dátum vydania 28. 6. 2019, vychádza 4-krát ročne. **Vydavateľ:** Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava, tel. 02/572 95 111, IČO: 00 151 513. **Nakladateľ a distribučná organizácia:** M KREO, s. r. o., Murgašova 1298/16, 010 01 Žilina, tel. 041/565 28 62, e-mail: mkreo@mkreo.sk. **Náklad:** 6 000 kusov. **Evidenčné číslo Ministerstva kultúry SR:** EV 2269/08. **ISSN:** 2453-899X. **Autorské práva** k tomuto časopisu vykonáva vydavateľ. Kopírovanie a akékoľvek rozmnožovanie, šírenie a používanie akejkoľvek časti vrátane zaradenia do elektronickej databázy je možné len s výslovným súhlasom vydavateľa. Foto na titulnej strane: Michaela Višvaderová, Námestie SNP v Banskej Bystrici.

Komárno a Komárom spojí nový most už v roku 2020

Slovenský minister dopravy a výstavby Árpád Érsek spolu s ministrom inovácií a technológií Maďarskej republiky Lászlóom Palkovicsom kontrolovali v utorok 28. mája výstavbu nového cestného mosta cez Dunaj. Bude spájať slovenské Komárno s maďarským Komáromom.

Spoločný projekt dvoch krajín je financovaný s príspevkom z fondov Európskej únie cez Nástroj na prepájanie Európy. „Po minuloročnom miernom meškaní v súčasnosti stavebné práce prebiehajú v plnom rozsahu. Spoločne s maďarskou stranou urobíme všetko pre to, aby začal tento most slúžiť verejnosti v budúcom roku,“ povedal minister Árpád Érsek po obhliadke staveniska na maďarskej aj slovenskej strane.

Maďarský minister inovácií a technológií László Palkovics (druhý sprava) a slovenský minister dopravy a výstavby Árpád Érsek na obhliadke stavby nového mosta v Komárne.

Nová spojnica dvoch miest bude stáť o 200 metrov vyššie od existujúceho železničného mosta. V súčasnosti je v Komárne prístupný pre osobnú automobilovú dopravu len Alžbetin most z roku 1892.

Nový most bude asymetrický s jedným pylónom s výškou okolo 90 metrov a závesnými káblami. Momentálne sú vybudované umelé ostrovy pre piliere. Cez most povedie hlavná cesta s dvoma jazdnými pruhmi. Na ňu nadväzujú príjazdové cesty, ktoré si každá krajina buduje sama. Na slovenskej strane staviame 600-metrový cestný úsek s dvoma jazdnými pruhmi pripojený

„Po minuloročnom miernom meškaní v súčasnosti stavebné práce prebiehajú v plnom rozsahu. Spoločne s maďarskou stranou urobíme všetko pre to, aby začal tento most slúžiť verejnosti v budúcom roku.“

Árpád Érsek
minister dopravy
a výstavby SR

kruhovým objazdom k ceste I/63. Stavebné práce idú v súlade s harmonogramom, ich dokončenie je viazané na hotové mostné teleso.

Celkový rozpočet projektu je vyše 117 miliónov eur. Slovensko získalo z fondov EÚ viac ako 47 miliónov, Maďarsko môže počítať s príspevkom vo výške viac ako 52 miliónov eur.

Postavia aj most cez Ipeľ

Obaja ministri počas spoločného stretnutia podpísali aj dohodu o vybudovaní mosta v Ipeľskom Predmostí. Medzi obcami Ipeľské Predmostie a Drégelypalánk sa tým podporí cezhraničná spolupráca, voľný pohyb osôb za účelom práce alebo štúdia a prispeje sa k celkovému rozvoju regiónu.

Postavia ho na mieste pôvodného mosta zničeného počas druhej svetovej vojny. Bude určený pre medzinárodnú osobnú a nákladnú dopravu do maximálnej celkovej hmotnosti 3,5 tony, ale aj pre peších a cyklistov. Predpokladané náklady za Slovenskú republiku budú v celkovej výške takmer 1,3 milióna eur. Financovanie výstavby mosta je plánované z programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko 2014 – 2020, z príspevku štátu a zo zdrojov Banskobystrického samosprávneho kraja.

Text a foto:

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Roadshow 2018 – víťazné tímy si prevzali ocenenia

Vymyslieť projekt, ktorý súvisí s reálnym životom v regióne, pripraviť ho podľa pravidiel platných pre skutočné eurofondové projekty a poslať v určenom termíne, to boli hlavné ciele súťaže určenej študentom stredných škôl, ktorú organizuje Úrad vlády SR.

Vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko, riaditeľka Odboru informovanosti a publicity Úradu vlády SR Mária Brhlovič Cacáková a členovia víťazného tímu z Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi: Andrej Širilla, Lenka Iľašová, Marián Boženko, Lenka Kopaničáková.

Nezabudnuteľným zážitkom pre členov víťazných tímov bolo určite aj slávnostné odovzdávanie cien prvým trom družstvám. Konalo sa 9. mája 2019 v hoteli Bôrik v Bratislave v rámci konferencie venovanej 15. výročiu nášho vstupu do Európskej únie.

„Chcem upozorniť aj na prácu pedagógov v tejto súťaži, pretože na ňu sa možno trochu zabúda. Sú to práve oni, kto študentov usmerňuje, aby výsledky ich práce boli čo najlepšie. Príležitosti, ktoré nám ponúka naše členstvo v EÚ, môžu využiť najmä mladí ľudia. Účastníci a víťazi tejto súťaže ukázali, že to v budúcnosti naozaj dokážu,“ povedal počas svojho príhovoru vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko.

Lektori Úradu vlády SR navštívili na jeseň minulého roku 30 stredných škôl v 20 slovenských mestách, stretli sa spolu s 900 študentmi. Hovorili s nimi o eurofondoch, aktuálnom programovom období, o projektoch, ako ich pripraviť, aby mali prínos pre život v jednotlivých regiónoch. Základnou úlohou bolo napísať projektový zámer podľa reálneho vzoru. Vymyslieť nápad a zrealizovať ho.

Do konca roku 2018 prišlo vyhlasovateľovi 16 vypracovaných projektov. Odborná komisia, ktorá ich hodnotila, bola zložená zo zástupcov Úradu vlády SR, Centrálného koordinačného orgánu Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu a riadiacich orgánov jednotlivých operačných programov. „Členovia komisie boli prekvapení kvalitou doručených projektov,“ zhodnotil člen odbornej komisie Peter Malec z Úradu vlády SR.

Najviac bodov za Akadémiu pre seniorov

Na prvom mieste v súťaži Roadshow 2018 sa umiestnil tím nazvaný „Senioráci“ z Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi. Cieľom ich projektu s názvom Senior IT akadémia bolo zrealizovanie školy, kde by sa záujemcovia nad 50 rokov vzdelávali v oblasti technológií a učili by v nej stredoškóľci.

„V škole máme Junior IT akadémiu, pani učiteľka navrhla, že niečo podobné by potrebovali aj starší ľudia. V projekte sa spájajú generácie. Nám sa to páčilo, tak sme sa rozhodli urobiť ho. Termíny boli tesné, ale stihli sme projekt dodať v stanovenom čase. Na

Ladislav Miko

vedúci Zastúpenia Európskej komisie
na Slovensku

„Chcem upozorniť aj na prácu pedagógov v tejto súťaži, pretože na ňu sa možno trochu zabúda. Sú to práve oni, kto študentov usmerňuje, aby výsledky ich práce boli čo najlepšie. Príležitosti, ktoré nám ponúka naše členstvo v EÚ, môžu využiť najmä mladí ľudia. Účastníci a víťazi tejto súťaže ukázali, že to v budúcnosti naozaj dokážu.“

začiatku sme si mysleli, že toho nebude tak veľa, ale postupne sme zistili, že sa treba na vec pozrieť z viacerých hľadísk,“ vysvetlil Marián Boženko, člen víťazného tímu. Podľa jeho slov, ak by bol dobrý nápad, tak by sa do tejto súťaže zapojili opäť.

„V krajinách Európskej únie je stále viac ľudí vo vyššom veku. Spoločnosť a firmy nereagujú dostatočne rýchlo, hoci sa už hovorí aj o takzvanej striebornej ekonomike. Váš projekt je vhodný pre tých, ktorí sú ochotní zapojiť sa a reagovať na túto situáciu,“ doplnil k projektu na prvom mieste Ladislav Miko, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

Space team so striebrom

Druhé miesto obsadili študenti Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Krupine s projektom Úprava verejného priestranstva obce. Cieľom bolo vytvoriť estetický, funkčný, oddychový a bezpečný verejný priestor pre všetky vekové skupiny obyvateľov. Mala by to byť aj oddychová zóna pre turistov, ktorí navštevujú hrad Bzovík a okolité prírodné a kultúrne pamiatky.

Druhé miesto obsadil tím zo Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Krupine. Zľava: Eva Fekiačová, učiteľka, Sofia Kaufmanová, Martina Kružliaková, Dušan Remiar, Pavol Vyletel, Anna Borbuliaková, riaditeľka školy.

„Súťaže sme sa zúčastnili prvýkrát. Mimo vyučovania je veľa aktivít, zvažovala som, či sa zapojíme alebo nie, nakoniec som povedala áno a nelutujem. Študenti viackrát potrebovali poradiť, je to práca navyše, ale keď sme sa dozvedeli výsledky, tešila som sa spolu s nimi a som veľmi rada, že boli takí úspešní,“ povedala Anna Borbuliaková, riaditeľka Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Krupine.

Záverečné práce na projekte robili v čase, keď už ostatní mysleli na Vianoce. „Téma rozvoja vidieka nám je najbližšou, pretože žijeme v takom prostredí. Mysleli sme si, že to bude jednoduchšie,

ale museli sme sa naučiť veľa nových vecí, aby sme to zvládli,“ zhodnotila členka strieborného tímu Sofia Kaufmanová.

Študentská PR agentúra

Bronzové medaily si odniesli žiaci z tej istej školy ako víťazi – z Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi. Cieľom ich projektu bolo vytvoriť v škole aktívne fungujúcu, žiakmi riadenú PR agentúru, ktorá by zabezpečovala prevádzku školskej televízie, elektronickej školskej nástenky, žiackej webovej stránky, mediálnu publicitu i organizáciu rôznych podujatí.

Na tretej priečke skončilo družstvo z Technickej akadémie v Spišskej Novej Vsi. Zľava: Dávid Schmidt, Branislav Hozza, Zuzana Dudžáková, Peter Janoš, Jakub Smorada.

„Nápad vznikol tak, že prišla za mnou kamarátka, že by chcela, aby sa žiaci v našej škole viac zapájali okrem učenia aj do praktických úloh. Zložili sme štvorčlenný tím, mali sme celkom vysoké ambície, nebol tam nikto, komu by sa nechcelo robiť. Asi najťažšie bolo spísať to, aby bol projekt bezchybný a profesionálny. Veľmi nám pritom pomohla pani učiteľka Viera Kubovčíková,“ prezradil člen bronzového tímu Branislav Hozza.

Aj na štvrtej priečke sa umiestnili študenti Technickej akadémie zo Spišskej Novej Vsi s projektom Pavegen – chodník budúcnosti. Odborná komisia skonštatovala, že tímy tejto školy boli príkladom toho, ako by sa mali projekty podobného typu spracovať. Pridanou hodnotou súťaže je, že sa nesúťažili individuálne, ale tímovo, čo je základom akéhokolvek úspechu.

Členovia víťazných družstiev získali podľa umiestnenia televízor, notebook alebo tablet. Ich školy dostali financie na nákup učebných pomôcok v hodnote 10-, 8- a 6-tisíc eur.

Jaroslav Kizek

Foto: Úrad vlády SR

Vedúci Úradu vlády SR Matúš Šutaj Eštok: Veci sa dajú robiť inak, lepšie

Od septembra 2018 je vedúcim Úradu vlády SR, predtým pôsobil na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. V rozhovore pre Eurokompas predstavuje Matúš Šutaj Eštok nové smerovanie úradu, zmeny, ktoré plánuje so svojim tímom uskutočniť. Pozrieme sa aj na podporu výstavby detských a multifunkčných ihrísk, športových plôch a celkovú podporu športu pre mladých ľudí v regiónoch po celom Slovensku, aj na plánovanú komunikáciu Úradu vlády SR na sociálnych sieťach.

Je to už 9 mesiacov, čo ste vo funkcii vedúceho Úradu vlády, ako by ste ich s odstupom času zhodnotili?

Ani som si neuvedomil, že už je to 9 mesiacov. Dá sa povedať, že to bolo dosť dynamické obdobie. Prísť sem bola pre mňa veľká výzva, ale rešpektoval som ju a cením si, že mi pán premiér dal túto ponuku. Snažím sa urobiť všetko preto, aby som nesklamal. Myslím, že sme s tímom urobili za tento čas veľa práce, snažím sa, aby ju bolo čo najviac vidieť. Niektoré veci trvajú určitý čas, takže výsledky nie sú viditeľné zo dňa na deň, ale chceme robiť maximum, aby bolo vidno zmenu, že nastúpila nová generácia.

Čo sa podarilo pripraviť, nastaviť?

Prišli sme do úradu, ktorý je dlhodobo etablovaný, nastavený, funguje takto už viac rokov. Z Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorý som s kolegami zakladal, som prešiel do iného prostredia, kde to beží niekedy trochu pomalšie, ako by som si želal a boli tu zabehnuté niektoré procesy. Viete, ako to je, úradník vám povie, že takto to robia už 10 rokov, a aj keď ten proces nie je najlepší, tak ho robia ďalej. Mojm cieľom je zmeniť takéto zmýšľanie. Aby sme nerobili zbytočné veci, zabíjali sa zbytočnou byrokraciou, „úradníčtinou“. Hlavným cieľom bolo a stále ostáva zoptimalizovať a zjednodušiť procesy, venovať čo najviac času skutočnej robote.

To je prvý cieľ, ktorý sme si stanovili. Myslím, že tím ľudí, ktorý sem so mnou nastúpil, urobil veľa práce, aby sa procesy zrýchlili, bežali lepšie.

To je dosť náročná úloha, ako sa vám ju darí zvládať?

Našiel som na úrade veľa šikovných ľudí, ale vnímal som potrebu, že tím by mal byť postavený zo skúsených odborníkov, doplnený mladíckou dravosťou. Sú tu skúsení ľudia, ktorí vedia, ako to fungovalo, doplnení o novú skupinu služobne mladších kolegov, ktorá nastavuje činnosť tak, aby sa veci dali robiť inak. Nemusí sa všetko riešiť zdĺhavo a náročne, mnoho činností sa dá zmeniť, zefektívniť.

Aké je teda ďalšie smerovanie úradu, jeho vízia?

Aj v ďalších aktivitách je toho veľmi veľa. Snažíme sa nastaviť procesný model, aby Úrad vlády bol vnímaný ako inštitúcia, v ktorej nielenže pracujú odborníci slúžiaci občanom, ale našou víziou je zároveň byť dôveryhodnou, rešpektovanou, spoľahlivou a prestížnou štátnou inštitúciou, ktorá vykonáva svoje činnosti efektívne a v súlade s verejným záujmom.

V spolupráci s Implementačnou jednotkou premiéra sme spustili Hĺbkový audit, aby sme si povedali, kde je úrad dnes a čo treba urobiť, aby sme sa priblížili k moderným európskym krajinám. Ako to má byť kompetenčne nastavené v rámci vládnutia.

”Viete, ako to je, úradník vám povie, že takto to robia už 10 rokov, a aj keď ten proces nie je najlepší, tak ho robia ďalej. Mojim cieľom je zmeniť takéto zmýšľanie. Aby sme nerobili zbytočné veci, zabíjali sa zbytočnou byrokraciou, „úradníčtinou“. Hlavným cieľom bolo a stále ostáva zoptimalizovať a zjednodušiť procesy, venovať čo najviac času skutočnej robote. To je prvý cieľ, ktorý sme si stanovili. Myslím, že tím ľudí, ktorý sem so mnou nastúpil, urobil veľa práce, aby sa procesy zrýchlili, bežali lepšie.

Po Slovensku máme viacero účelových zariadení, na našej budove je už cítiť „zub času“, dlhšie do nej nebolo investované. Povinnosťou každého zodpovedného správcu, v tejto pozícii je to štát, je starať sa o to, čo má vo vlastníctve. Čaká nás veľa rekonštrukčných projektov v rámci nehnuteľností. Asi najväčším je oprava národnej kultúrnej pamiatky v Rusovciach. Verím, že sa blížime k cieľu a v krátkom čase vyhlásime verejnú obstarávanie na rekonštrukciu kaštieľa v tejto obci, to je jeden z našich hlavných cieľov.

Podľa vašich odpovedí to vyzerá tak, že Úrad vlády bude mať postupne novú identitu.

”Už pred letom plánujeme rozbehnúť prezentáciu úradu na sociálnych sieťach. Otvoriť sa viac verejnosti, aby sme ukázali aj veci, ktoré občania bežne nevidia. A v neposlednom rade chceme ukázať, že nielen komerčný sektor vyvíja aktivity pri svojej prezentácii a publicite, ale aj my plánujeme spropagovať našu prácu – napríklad vystavané ihriská, aby si aj občania všimli, že len tento rok prispejeme sumou cez 10 miliónov eur viac ako tisíc žiadateľom na výstavbu alebo rekonštrukciu detských a multifunkčných ihrísk, športovísk alebo na športové potreby.

Áno, spolu s kolegami plánujeme úrad trochu „refrešnúť“ a priblížiť ho viac ľuďom. Pre mňa osobne vždy znamenal úrad vlády niečo, pred čím mám rešpekt. Chcem, aby ľudia cítili, že sú v inštitúcii, ktorá niečo znamená. Naším cieľom je, aby sa ľudia v úrade s touto novou identitou stotožnili, ale zároveň plánujeme osviežiť komunikáciu aj smerom k verejnosti. Aby si nemysleli, že sme tu nejakí staromódni úradníci, ale že aj štát dokáže získať na svoju stranu kvalitných ľudí, ktorí vedia podať výkon a nie sú to len úradnícke práce.

Už pred letom plánujeme rozbehnúť prezentáciu úradu na sociálnych sieťach. Otvoriť sa viac verejnosti, aby sme ukázali aj veci, ktoré občania bežne nevidia. A v neposlednom rade chceme ukázať, že nielen komerčný sektor vyvíja aktivity pri svojej prezentácii a publicite, ale aj my plánujeme spropagovať našu prácu – napríklad vystavané ihriská, aby si aj občania všimli, že len tento rok prispejeme sumou cez 10 miliónov eur viac ako tisíc žiadateľom na výstavbu alebo rekonštrukciu detských a multifunkčných ihrísk, športovísk alebo na športové potreby.

Vyhlásili ste výzvu na predkladanie žiadostí o dotácie v programe Podpora športu na rok 2019, v akom štádiu sa momentálne nachádza?

Rozhodli sme sa, že podporíme šport u mladých ľudí v regiónoch po celom Slovensku. Na konci roka 2018 sme spustili výzvu zameranú na výstavbu a rekonštrukciu detských a multifunkčných ihrísk a športových plôch a nákup športovej výbavy. Prednedávnom bola vyhodnotená, alokovali sme na ňu 5 miliónov eur, ale ukázalo sa, že žiadateľov je tak veľa, že sme museli sumu zdvojnásobiť, aj tak je to málo a nevieme uspokojiť všetkých žiadateľov. Toto je vec, ktorá bola rozbehnutá a ide do realizačnej fázy, postupne sa budú vyplácať dotácie žiadateľom a obciam. V lete by sme chceli tieto ihriská otvárať.

Plánuje sa niečo nové aj v oblasti eurofondov?

Určite áno. Našou ďalšou prioritou je aj naďalej prinášať transparentné informácie o čerpaní eurofondov a upozorňovať na všetky pozitívne benefity, ktoré eurofondy prinášajú, a to pre občanov, podnikateľov a pre štát. Chceme zlepšiť komunikáciu

Za jednu zo svojich hlavných úloh považuje vedúci Úradu vlády SR zoptimalizovanie a zjednodušenie procesov, nevenovať sa zbytočnej byrokrácii, priblížiť úrad ľuďom.

Matúš Šutaj Eštok vyštudoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Po jej ukončení postupne pôsobil ako právnik na Univerzite Komenského, v Správe štátnych hmotných rezerv (2011 – 2014), riaditeľ odboru vnútornej správy na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR (2014 – 2016), generálny tajomník služobného úradu na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2016 – 2018). Od septembra 2018 je vedúcim Úradu vlády Slovenskej republiky.

a urobiť ju pestrejšou, kreatívnejšou a pútavejšou pre čo najširšiu cieľovú skupinu.

Čaká nás aj pokračovanie eurofondovej kampane, ktorá bežala minulý rok. Určite si pamätáte Eugena, ktorý cestoval po Slovensku. Teraz by sme chceli urobiť skôr konkrétnejšiu kampaň. Eugen otvoril povedomie o eurofondoch, teraz sa plánujeme zamerať na výsledky v jednotlivých oblastiach a operačných programoch a prezentovať ich verejnosti, aby

bolo známe, čo všetko sa urobilo prostredníctvom eurofondov. Plánujeme ísť viac do hĺbky, ukázať nielen výsledky, ale urobiť aj teasing, čo všetko sa ešte v krátkej dobe chystá z eurofondov spraviť.

Často diskutovanou témou sú aj výjazdy vlády do regiónov. Čo je prínosom takýchto aktivít?

Je dobré, že vláda chodí do regiónov, lebo tam priamo na mieste dokáže riešiť problémy ľudí, ktoré ich trápia. V Bratislave to nenapadne nikomu, niekedy ide z tohto pohľadu o drobnosť, s ktorou ľudia zápasia, a pritom sa stačí na ňu len pozrieť, venovať kúsok energie a snahy a riešenie sa nájde. Úradníci niekedy robia zbytočnú nadprácu a veci komplikujú. Je dobré, keď ide vláda do regiónov a vie vyriešiť konkrétne každodenné problémy občanov. Niekedy sa aj na základe malého podnetu postaví dlhodobá vízia. Napríklad, teraz je to zabezpečenie kanalizácie po celom Slovensku. Ľuďom v Bratislave nenapadne, že v mnohých regiónoch, hlavne v obciach na východe Slovenska, je to veľký problém. V blízkej dobe bude pripravená stratégia, ktorej cieľom bude postupne dobudovať kanalizáciu vo všetkých obciach, aby sa celé Slovensko dostalo aj v tomto smere do 21. storočia.

Text a foto: **Úrad vlády SR**

Deň Európy už patrí k tradičným symbolom Európskej únie

Spoločná mena euro, vlajka so žltými hviezdami, hymna, to sú symboly EÚ, a patrí medzi ne aj Deň Európy, ktorý pripadá na 9. mája.

V Európskom stane na Bratislavskom majálese si užili atraktívny program všetky vekové kategórie.

Tento rok sme si na začiatku mája pripomenuli 15. výročie vstupu Slovenska do Európskej únie. Presný termín je 1. máj 2004. Okolo tohto dátumu sa sústredilo viacero aktivít a podujatí, ktoré mali pripomenúť jednu z najdôležitejších udalostí v histórii našej krajiny.

Na Bratislavskom majálese sa v sobotu 4. mája diskutovalo v Café Európa, záujem bol opäť veľký. Témou bola dvojité kvality potravín a čo môžeme urobiť my ako jednotlivci či spoločnosť. Okrem diskusií mohli návštevníci Bratislavského majálesu zájsť na kus reči do Európskeho stanu, dozvedieť sa dôležité informácie o EÚ a zapojiť sa do zábavných súťaží. Atraktívny program si užili aj deti.

15 rokov doma v EÚ

Vo štvrtok 9. mája sa v Bratislave konalo podujatie Deň Európy: 15 rokov doma v EÚ venované 15. výročiu nášho vstupu do Európskej únie. V rámci programu sa predstavili podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Richard Raši, vedúci Zastúpenia

„Zvolili sme takúto formu podujatí v rôznych mestách, aby sme boli čo najbližšie k občanom, aby sme viac priblížili dôležitosť ísť voliť v eurovoľbách a povedomie, že sme už 15 rokov členmi najužších európskych zoskupení. Máme prijaté euro, sme v schengenskom priestore voľného obchodu, toto sa týka rovnako Bratislavčanov, ako aj obyvateľov Michaloviec. Európska únia nie je technokratický projekt, je legitimizovaný vôľou jej občanov, a tá sa nedá prejavíť inak, len vo voľbách do Európskeho parlamentu.“

Dionýz Hochel, zastupujúci riaditeľ Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku.

Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko, zástupcovia diplomatického zboru na Slovensku a viaceré osobnosti spoločenského, kultúrneho a politického života. Diskusné panely boli zamerané na tému nášho členstva v jednotnej Európe

a budúcnosť Slovenska v EÚ. Popoludní sa konalo slávnostné odovzdanie cien víťazným tímom súťaže Roadshow 2018, o ktorom sa viac dočítate v tomto čísle Eurokompasu na stranách 4 a 5.

„Európska únia predstavuje pre Slovensko prirodzený politický, sociálno-ekonomický a kultúrny existenčný priestor, ktorý poskytuje občanom mier, stabilitu, bezpečnosť, prosperitu a impulzy pre ďalší rozvoj. Vďaka jednotnému trhu je dnes Slovensko ekonomicky atraktívnejšie a bohatšie. Finančná podpora z európskych fondov a zahraničné investície posunuli našu krajinu výrazne dopredu. Využili sme ich, okrem iného, aj na rozvoj dopravnej infraštruktúry, obnovu miest a obcí, budovanie protipovodňových opatrení, modernizáciu škôl a nemocníc, znižovanie nezamestnanosti, digitalizáciu kultúrneho dedičstva, informatizáciu verejnej správy, rozvoj poľnohospodárstva či zlepšenie životného prostredia,“ uvádza sa vo vyhlásení vlády Slovenskej republiky k 15. výročiu nášho vstupu do EÚ.

Program a diskusie v regiónoch

V rámci osláv Dňa Európy sa konali v slovenských mestách aj podujatia, ktoré organizovalo Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku. Ich cieľom bolo poukázať na výhody, ktoré nám členstvo v EÚ prináša, ako aj na májové eurovoľby, pri ktorých išlo hlavne o informovanie a mobilizáciu voličov.

Celkovo sa konalo 17 akcií, skladali sa z debát so študentmi na univerzitách a stredných školách a z podujatí otvoreného formátu v centrách miest s informovaním, diskusiami, súťažami a kultúrnym programom.

„Zvolili sme takúto formu podujatí v rôznych mestách, aby sme boli čo najbližšie k občanom, aby sme viac priblížili dôležitosť ísť voliť v eurovoľbách a povedomie, že sme už 15 rokov členmi najužších európskych zoskupení. Máme prijaté euro, sme v schengenskom priestore voľného obchodu, toto sa týka rovnako Bratislavčanov, ako aj obyvateľov Michaloviec. Európska únia nie

je technokratický projekt, je legitimizovaný vôľou jej občanov, a tá sa nedá prejavovať inak, len vo voľbách do Európskeho parlamentu,“ povedal k tejto téme Dionýz Hochel, zastupujúci riaditeľ Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku.

Tradičné Dni otvorených dverí sa konali aj v hlavných centrách Európskej únie – 4. mája v Bruseli, 9. mája v Luxemburgu a 19. mája v Štrasburgu. Tohtoročnou témou v Bruseli a Štrasburgu bolo rozhodovanie o budúcnosti a takisto výzva ísť voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu.

Vladimír Tošovec, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku. Foto: Úrad vlády SR

DŇOM EURÓPY JE 9. MÁJ

Na zasadnutí v Miláne v roku 1985 sa prezidenti a predsedovia vlád dohodli, že Deň Európy sa bude sláviť každý rok a bude orientovaný na všetkých občanov spoločnej Európy. Vstupom do nej sa členovia zaviazali rešpektovať jej mierové ciele, sociálny pokrok, ekonomický rozvoj a solidaritu, ako sa uvádza v Schumanovej deklarácii z 9. mája 1950 o naplnení dávneho sna – zjednotení európskeho kontinentu.

Francúzsky minister zahraničných vecí Robert Schuman vo svojom prejave v Paríži v roku 1950 navrhol novú podobu politickej spolupráce v Európe, ktorá by zabránila vojnám medzi jej národmi. Cieľom bolo vytvorenie inštitúcie, ktorá by riadila spoločný trh s uhlím a oceľou. Zmluvu vedúcu k vytvoreniu takéhoto orgánu podpísali o rok neskôr. Návrh Roberta Schumana sa považuje za začiatok budovania toho, čo dnes nazývame Európskou úniou.

V eurovoľbách Slováci prekročili 20-percentnú účasť

Jednou z hlavných tém pred májovými voľbami do Európskeho parlamentu na Slovensku bola pravidelne nízka účasť voličov. V predchádzajúcich troch voľbách sme vždy skončili v tomto ukazovateli v rámci EÚ na poslednom mieste.

Na Slovensku sa konalo niekoľko kampaní, ktorých cieľom bolo informovať a vysvetľovať ľuďom činnosť a úlohu Európskeho parlamentu a nášho členstva v Európskej únii. Medzi najväčšie patrila celoeurópska kampaň Tentoraz idem voliť, do ktorej sa u nás zapojili aj známi youtuberi, sériu diskusií a stretnutí po celom Slovensku organizovalo Zastúpenie Európskeho parlamentu na Slovensku. Optimistické hlasy pred 25. májom 2019, kedy sa voľby do Európskeho parlamentu u nás konali, hovorili o účasti, ktorej percentuálny počet

bude začínať číslom 2. Tak sa aj stalo, hlasovať prišlo 22,74 percenta voličov (1 007 398 občanov).

Oproti predchádzajúcim trom eurovoľbám sa účasť Slovákov zvýšila (v roku 2014 to bolo len 13,05 %), stále sa však držíme v rámci Európskej únie na poslednej priečke. Druhá najnižšia účasť bola v Slovinsku (28,3 %), tretia v Českej republike (28,7 %). Najvyššiu účasť dosiahli v Belgicku (88,5 %). Celkový priemer v Európskej únii bol 50,8 %.

Prehľad volebných výsledkov v jednotlivých samosprávnych krajoch Slovenska.

ZVOLENÍ EUROPOSLANCI ZA SLOVENSKO

Koalícia Progresívne Slovensko – Spolu

Michal Šimečka (35), odborník na európsku a zahraničnú politiku, Bratislava

Vladimír Bilčík (43), vysokoškolský pedagóg, Bratislava

Martin Hojsík (42), environmentálny konzultant, Bratislava

Michal Wiezik (39), vysokoškolský pedagóg a ekológ, Zvolen

Smer-SD

Monika Beňová (50), poslankyňa Európskeho parlamentu, Bratislava

Miroslav Číž (65), poslanec NR SR, Štiavnické Bane

Robert Hajšel (52), riaditeľ Kancelárie EP na Slovensku, Banská Štiavnica

Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko (ĽSNS)

Milan Uhrík (34), poslanec NR SR, Nitra

Miroslav Radačovský (65), emeritný sudca – dôchodca, Hnilec

Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)

Ivan Štefanec (57), poslanec Európskeho parlamentu, Bratislava

Miriám Lexmann (46), expertka na zahraničnú politiku, Bratislava (mandátu sa ujme až po vystúpení Veľkej Británie z Európskej únie)

Sloboda a Solidarita (SaS)

Eugen Jurzyca (61), poslanec NR SR, Bratislava

Lucia Ďuriš Nicholsonová (42), poslankyňa NR SR, Bratislava

Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (OĽaNO)

Peter Pollák (46), vysokoškolský pedagóg, Levoča

Zastúpenie v europarlamente bude mať 6 slovenských politických subjektov. Víťazom sa stala koalícia Progresívne Slovensko/Spolu, ktorá získala 20,11% hlasov, to znamená 4 mandáty europoslancov.

Na druhom mieste skončila strana Smer-SD so ziskom 15,72% hlasov a 3 poslaneckých mandátov.

Po dva poslanecké mandáty získali strany Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko (12,07%), Kresťanskodemokratické hnutie (9,96%), Sloboda a solidarita (9,62%).

Jeden mandát bude mať strana Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (5,25%).

Ostatné kandidujúce strany zostali bez zastúpenia v Európskom parlamente. Kandidátky do volieb zaregistrovalo na Slovensku 31 strán a hnutí.

Zdroj: Európsky parlament, Štatistický úrad SR, facebookové profily respondentov

„Som hrdá na Slovensko!

Ďakujem, že ste prišli voliť. Ukázali sme, že budúcnosť Európy nám nie je ľahostajná. Zdá sa, že v europarlamente nás budú zastupovať najmä proeurópske politické sily. Šírenie strachu nikdy nebude riešením problémov.“

Zuzana Čaputová
prezidentka
Slovenskej republiky

„Slovenská národná strana rešpektuje výsledky volieb. Ďakujeme za každý hlas pre SNS. Je nám ľúto, že voliči cítiaci národne a vlastenecky uverili ĽSNS a ich hlas tak prepadne. Politika a svet nie sú o polarizácii a extrémizme.“

Andrej Danko
predseda Národnej rady
Slovenskej republiky

„Účasť síce nelámala rekordy, no voliť prišlo podstatne viac ľudí ako naposledy. A to považujem za úspech. Rovnako ma teší aj to, že dôveru voličov dostali predovšetkým proeurópske politické sily, ktorých hlavným cieľom je udržanie Slovenska v spoločnom európskom dome.“

Peter Pellegrini
predseda vlády
Slovenskej republiky

„Slovensko je proeurópsky orientovaná krajina. Dobrá správa je aj to, že záujem o europarlamentné voľby poskočil. V najbližšom období Európu - a teda aj nás - čaká veľa rozhodnutí, kde sa potrebujeme spájať v prospech dobrých riešení.“

Maroš Šefčovič
podpredseda Európskej
komisie pre energetickú úniu

Študenti volili takmer ako dospelí

V 226 školách hlasovalo viac ako 10-tisíc študentov z celého Slovenska. Išlo o simulované voľby do Európskeho parlamentu, ktoré organizovali dobrovoľníci z občianskeho združenia Pre stredoškólakov.

V rámci študentských volieb do Európskeho parlamentu, konali sa od 2. do 3. mája a od 6. do 7. mája 2019, si mohli žiaci stredných škôl a gymnázií starší ako pätnásť rokov, ale aj študenti vysokých škôl, vyskúšať ako prebiehajú voľby na európskej úrovni, volenie samotné či zasadanie vo volebnej komisii.

„Do simulovaných študentských volieb do Európskeho parlamentu sa tento rok zapojilo 10 408 študentov. Doručených bolo 101 platných zápisníc. Naša aktivita mala dopad na viac

Na Slovensku prišlo 25. mája 2019 k volebným urnám 22,74 % voličov. V simulovaných študentských voľbách do Európskeho parlamentu bola účasť 40,62 %.

Študenti mali možnosť vyskúšať si voľby presne takým istým spôsobom, ako keby volili reálne. Vyskúšali si, ako to funguje a verejne vyjadrili svoj názor.

ako 76-tisíc študentov, pričom podľa spracovaných zápisníc malo možnosť voliť takmer 26-tisíc oprávnených voličov,“ informovala Karolína Schwabová z občianskeho združenia Pre stredoškólakov.

Účasť na simulovaných študentských voľbách do Európskeho parlamentu dosiahla na stredných školách 40,62 %. Päťpercentné kvórum do Európskeho parlamentu prekročilo sedem subjektov: Kotleba – ľudová strana Naše Slovensko, koalícia Progresívne Slovensko/Spolu, Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti, Sme rodina, Sloboda a solidarita, Smer-SD a Priama demokracia.

„Tieto voľby ukázali, ako veľmi je slovenská spoločnosť rozdelená. Na prvých dvoch miestach sa umiestnili dve rozdielne strany, bola to antisystémová strana Kotleba - ĽSNS, získali okolo 16 percent, v tesnom závесе skončila koalícia Progresívne Slovensko/Spolu. Nevieme, čím to je, ale zistili sme, že žiaci odborných škôl volili väčšinou Kotlebovu stranu, študenti gymnázií skôr Progresívne Slovensko,“ konštatovala Karolína Schwabová.

PREČO SÚ ŠTUDENSKÉ VOLBY DÔLEŽITÉ?

Študenti získajú praktickú skúsenosť s voľbami, dozvedia sa, ako fungujú a ich hlasy a názory bude počuť. Zviditeľnia sa pre legálnych voličov, ktorí si často mylne myslia, že mladí nemajú dostatok kompetencií na to, aby sa k politike vyjadrovali. Študentské voľby dávajú mladým priestor vyjadriť svoj názor. Podporujú dialóg o politickom dianí na Slovensku a uvádzajú poučky o demokracii z učebníc občianskej náuky do praxe. Nikdy nie je príliš skoro začať sa zaujímať o verejné dianie, a práve študentské voľby môžu byť pre študentov prvým krokom k občianskej zodpovednosti. Prispievajú tiež k prebúdzaniu záujmu mládeže o ich budúcnosť a budúcnosť Slovenska. Pretože tú budú tvoriť práve dnešní stredoškóľáci.

Zdroj: studentskevolby.sk

Podľa nej je dôležitá hlavne výchova k uvedomenému občianstvu. Študenti často nevedia rozlíšiť medzi populistickým vyjadrením a vyjadrením založeným na faktoch, sú veľmi ovplyvnitelní sociálnymi médiami, aj televíziou. Je potrebné učiť sa mediálnej

Výsledky Študentských simulovaných volieb do Európskeho parlamentu 2019

Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko (15,79 %)

Koalícia Progresívne Slovensko/Spolu (12,54 %)

Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (9,76 %)

Sme rodina - Boris Kollár (7,68 %)

Sloboda a solidarita (6,53 %)

Smer-SD (6,30 %)

Priama demokracia (5,21 %)

Kresťanskodemokratické hnutie (4,30 %)

Slovenská národná strana (3,79 %)

Strana zelených Slovenska (3,21 %)

Kresťanská demokracia - Život a prosperita (2,92 %)

Kresťanská únia (2,66 %)

Dôležitá je hlavne výchova k uvedomenému občianstvu. Študenti často nevedia rozlíšiť medzi populistickým vyjadrením a vyjadrením založeným na faktoch, sú veľmi ovplyvnitelní sociálnymi médiami, aj televíziou. Je potrebné učiť sa mediálnej gramotnosti."

Karolína Schwabová
Občianske združenie
Pre stredoškóľakov

gramotnosti. Mladí si dnes ani neuvedomujú, aké majú výhody oproti napríklad svojim rodičom.

Rozdiely oproti reálnym voľbám

Najvýznamnejším rozdielom medzi výsledkami simulovaných študentských volieb do Európskeho parlamentu a výsledkami reálnych volieb do EP na Slovensku je umiestnenie strany Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko. V študentských voľbách do EP táto strana získala najväčší podiel hlasov (15,79%) a štyri mandáty (jeden zmrazený do brexitu), pričom v reálnych voľbách sa umiestnila až na treťom mieste s 14,28% a iba dvoma mandátmi. Podľa stanoviska občianskeho združenia Pre stredoškóľakov je tento významný rozdiel v inklinácii k antisystémovej strane spôsobený protestnými hlasmi študentov a neuvedomením si, že študentské voľby sú serióznym projekt, ktorý je celospoločensky braný ako spoľahlivý indikátor výsledkov reálnych volieb a ako prehľad politickej orientácie prvovoličov a mladých ľudí vo všeobecnosti. Mnoho študentov svoj hlas odovzdalo strane, ktorú by v reálnych voľbách nevolili, len z dôvodu pocitu rebélie a recesie alebo preto, lebo si zisťovanie hodnôt a programov strán a kandidátov nechali až na čas pred reálnymi voľbami. To sa odrazilo aj na fakte, že v študentských voľbách sa do EP prekrúžkoval aj Ibrahim Maiga. Oproti reálnym voľbám mali študenti tendenciu viac voliť ľahko rozoznateľných kandidátov.

Jediný projekt, ktorý zachytáva prvovoličov

V školskom roku 2018/2019 zorganizovalo občianske združenie Pre stredoškóľakov štvoro študentských volieb – simulované komunálne voľby, dvojkoľové simulované voľby prezidenta SR a simulované voľby do Európskeho parlamentu. Priemerná účasť vo všetkých hlasovaniach prevýšila účasť v zodpovedajúcich reálnych voľbách. Celkovo sa simulovaných študentských volieb v tomto školskom roku zúčastnilo 226 stredných škôl zo všetkých krajov Slovenska, čím sú najväčším projektom tohto charakteru na Slovensku a ako jediný projekt u nás zachytávajú prvovoličov.

Jaroslav Kizek

Foto: autor, Depositphotos

Do iniciatívy Catching up regions patrí už aj Banskobystrický kraj

Po minuloročnom pristúpení Prešovského samosprávneho kraja sa do iniciatívy Európskej komisie na podporu a pomoc takzvaným dobiehajúcim regiónom zapojil aj Banskobystrický samosprávny kraj.

Tento krok vytvorí predpoklad pre významné zmeny, ktoré prispievajú k tvorbe pracovných miest a kvalitnejšiemu životu obyvateľov kraja. „Tiež sa tu vytvoria výhodnejšie podmienky pre investičné stimuly a zvýši sa podpora pre malé a stredné podniky. Očakávame i to, že z kraja bude odchádzať menej mladých vzdelaných ľudí a zvýši sa potenciál pre rozvoj cestovného ruchu,“ doplnil podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Richard Raši.

Memorandum o spolupráci podpísali koncom marca 2019 zástupcovia Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPVII) spolu s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) Jánom Lunterom a zástupcom generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku Európskej komisie Andreasom von Buschom.

Všetky strany sa zaviazali, že vytvoria riadiaci výbor, ktorý bude dohliadať na pokrok v implementácii akčného plánu, a keď to bude potrebné, navrhnú riešenia. „Ďakujem zástupcom Európskej komisie, Svetovej banky, Prešovského a Banskobystrického samosprávneho kraja za to, že svojou prácou, expertízami a analýzami každý deň prispievajú k zmene v spravovaní regiónu. Pod-

„Ďakujem zástupcom Európskej komisie, Svetovej banky, Prešovského a Banskobystrického samosprávneho kraja za to, že svojou prácou, expertízami a analýzami každý deň prispievajú k zmene v spravovaní regiónu. Podporujú tým tvorbu podmienok pre udržateľný rast jeho hospodárstva, príjmov, zamestnanosti, a čo je kľúčové, zvyšujú kvalitu života jeho obyvateľov.“

Denisa Žiláková
generálna riaditeľka
sekcie Centrálny
koordinačný
orgán

porujú tým tvorbu podmienok pre udržateľný rast jeho hospodárstva, príjmov, zamestnanosti, a čo je kľúčové, zvyšujú kvalitu života jeho obyvateľov,“ povedala Denisa Žiláková, generálna riaditeľka

Medzi priority v Banskobystrickom kraji patrí aj rozvoj cestovného ruchu.

Banskobystrickému samosprávnemu kraju pomôžu v rámci iniciatívy **Catching up Regions** s prípravou na čerpanie eurofondov experti z Európskej komisie a Svetovej banky.

Iniciatíva *Catching up Regions* „Dobiehajúce regióny“ je určená na podporu rastu investícií do menej rozvinutých regiónov, odblokovanie prekážok využívania európskych štrukturálnych fondov a na maximalizáciu efektu týchto investícií.

ditelka sekcie Centrálny koordinačný orgán, ktorá podpísala memorandum za ÚPVII.

Banskobystrický kraj má stanovených 9 pracovných návrhov, ktoré rozpracuje v expertných skupinách, z nich neskôr vziať 4 prioritné oblasti, na ktorých bude kraj celý rok s expertmi pracovať. „Som rád, že dôležité medzinárodné a európske inštitúcie ako Európska komisia či Svetová banka vnímajú náš kraj ako dôveryhodného partnera, s ktorým sa oplatí spolupracovať. Dnes ešte platí pre náš kraj zákaz čerpania eurofondov, spôsobený bývalým vedením. Napriek tomu sa už teraz v spolupráci so zahraničnými expertmi pripravujeme na ich maximálne využitie okamžite od chvíle, keď tento zákaz skončí,“ povedal po podpise memoranda predseda BBSK Ján Lunter.

Terajšie pracovné návrhy na konzultácie s expertmi sú: tvorba moderného modelu pre integrovaný dopravný systém, zvýšenie efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov na údržbu a opravu ciest a mostov v kompetencii BBSK, vytvorenie nového účelu pre nevyužívaný nehnuteľný majetok kraja, zvyšovanie uplatniteľnosti absolventov stredných škôl, dostupnosť sociálnych služieb, zmodernizovanie kultúrnych inštitúcií tak, aby odrážali potreby súčasného návštevníka a vytvorenie výskumno-vývo-

„Som rád, že dôležité medzinárodné a európske inštitúcie ako Európska komisia či Svetová banka vnímajú náš kraj ako dôveryhodného partnera, s ktorým sa oplatí spolupracovať. Dnes ešte platí pre náš kraj zákaz čerpania eurofondov, spôsobený bývalým vedením. Napriek tomu sa už teraz v spolupráci so zahraničnými expertmi pripravujeme na ich maximálne využitie okamžite od chvíle, keď tento zákaz skončí,“

Ján Lunter
predseda
Banskobystrického
samosprávneho
kraja

jového zázemia pre technologické firmy v kraji. Najneskôr v lete sa rozhodne, ktoré zámery experti rozpracujú.

Už rok prebieha iniciatíva *Catching-up Regions* v susednom Prešovskom kraji. Priority, ktoré si na východe Slovenska stanovili, sa týkali integrácie dát, ktoré má kraj k dispozícii, do praktického využitia, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, energetickej efektívnosti v budovách a reformy stredných odborných škôl.

Zo susedných krajín prebieha iniciatíva vo viacerých regiónoch Poľska a tiež v Rumunsku.

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
Banskobystrický samosprávny kraj

Foto: BBSK

„Rozpodnikajme“ región!

Priama komunikácia medzi verejnou a súkromnou sférou je pri realizácii projektov podporených Európskou úniou podstatná. Poskytnutie informácií z prvej ruky, ako aj vzájomná výmena skúseností z praxe pri čerpaní eurofondov, je efektívnym nástrojom pri implementácii projektov či pri nastavovaní procesov podpory v budúcnosti.

S týmto zámerom sa Ministerstvo hospodárstva SR spolupodieľalo na realizácii odborných podujatí Rozpodnikajme región organizovaných verejným a neziskovým sektorom v mestách Prievidza a Snina. Podnikateľom z regiónov Trenčianskeho a Prešovského kraja bolo prezentovaných viacero možností finančnej a nefinančnej podpory z Európskej únie prostredníctvom operačného programu Výskum a inovácie priamo od jej poskytovateľov – Ministerstva hospodárstva SR, Slovak Business Agency, Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Zástupcovia Ministerstva hospodárstva SR informovali o grantovej podpore prostredníctvom operačného programu z aktuálne vyhlásených a plánovaných výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok určených podnikateľom. Priblížili tiež možnosti návratnej finančnej pomoci prostredníctvom finančných nástrojov. Slovak Business Agency predstavila Národný projekt národných podnikateľských centier v regiónoch, v rámci ktorých môžu malí a strední podnikatelia či záujemcovia o podnikanie získať komplexnú systematickú podporu a bezplatné odborné poradenstvo na celom území Slovenska.

Ďalší predstavený národný projekt Podpora internacionalizácie malých a stredných podnikov, ktorý je v gescii Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), má za cieľ vybudovať takzvané Trade Pointy. Zástupcovia SARIO prezentovali možnosti účasti slovenských podnikov na veľtrhoch a výstavách, kooperačných burzách, podnikateľských misiách či seminároch exportnej akadémie. Slovenská inovačná a energetická agentúra predstavila národný projekt Podpora rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku a nástroje podpory nových inovatívnych riešení pre podnikateľov pôsobiacich v kreatívnom priemysle, najmä možnosti využitia kreatívnych

Podnikatelia z Trenčianskeho kraja mali možnosť získať informácie o finančnej a nefinančnej podpore z EÚ prostredníctvom operačného programu Výskum a inovácie.

voucherov. Okrem tohto projektu má agentúra v gescii aj ďalší národný projekt Zvyšovanie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky. S jeho zámerom komplexnej podpory inovačnej výkonnosti oboznámila zúčastnených podnikateľov v Prešovskom kraji.

V rámci podujatí predstavili svoju činnosť aj informačno-poradenské centrá z Prešovského a Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktoré zabezpečujú informovanie a komunikáciu o európskych štrukturálnych a investičných fondoch vo svojich regiónoch. Viac informácií k ďalším plánovaným seminárom pre záujemcov o operačný program Výskum a inovácie nájdete na www.opvai.sk.

Sekcia štrukturálnych fondov EÚ
Ministerstvo hospodárstva SR
Foto: Priatelia Zeme - CEPA

Inovačné riešenia zvyšujú konkurencieschopnosť firiem

V praxi zabehnutý operačný program Výskum a inovácie má už svoje výsledky v takmer tisícke realizovaných projektov z vyhlásených výziev Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.

Finančné prostriedky z Európskej únie umožňujú slovenským podnikom posilniť svoj inovačný potenciál a konkurencieschopnosť na slovenskom i zahraničnom trhu. K úspešným realizátorom projektov z OPVaI patria aj Západoslovenské tlačiarne Skalica.

Spoločnosť je jednou z najstarších nepretržite fungujúcich tlačiarňí na Slovensku. Svoju prvú knihu tu vydal aj významný literát Pavol Országh Hviezdoslav. Úspech firmy a ambícia naďalej napredovať smerovala do aktívneho využitia finančných prostriedkov z Európskej únie. V rámci projektu Posilnenie inovačného potenciálu spoločnosti Západoslovenské tlačiarne Skalica, s. r. o. spoločnosť zakúpila a sprevádzkovala nové technológie, napríklad digitálny tlačový stroj s dokončovacím zariadením V1, technológie knižnej väzby, laser, plotter – vyrezávací súradnicový zapisovač a zariadenia pre špirálovú väzbu. Najmodernejšie stroje umožnia inováciu procesu výroby, ako aj tvorbu nových, jedinečných produktov. Spoločnosť si vďaka projektu rozšírila produktové portfólio o dva nové výrobky - 3D edukatívne knihy a kalendáre (stolové, plánovacie a nástenné), inovačným riešením tak upevnila svoju konkurencieschopnosť.

Aký prínos zaznamenala spoločnosť zapojením sa do projektu financovaného z Európskej únie?

„Západoslovenské tlačiarne Skalica sú modernou full-servisovou tlačiarňou s najdlhšou tlačiarenskou výrobou na Slovensku. Záujem o neustále rozvíjanie profesijného potenciálu zamestnancov, kontaktu so zákazníkmi a technologického vybavenia nás priviedol k realizácii projektu spolufinancovaného z prostriedkov EÚ. Umožnil nám rozšírenie výrobných možností a sortimentnej skladby ponúkaných produktov, väčšie možnosti zušľachtovania výrobkov, skrátenie výrobných a dodacích termínov, výsledkom čoho je rozšírenie portfólia klientov, najmä v kategórii služieb pre konečných zákazníkov,“ odpovedal konateľ spoločnosti Pavel Horváth.

Ilustračné foto.

Projekt z operačného programu Výskum a inovácie umožnil skalickej tlačiarňi rozšíriť výrobné možnosti a sortiment ponúkaných produktov.

Nenávratný finančný príspevok: 172 988,69 eur z ERDF
Miesto realizácie projektu: Skalica

**Sekcia štrukturálnych fondov EÚ,
 Ministerstvo hospodárstva SR**
 Foto: Západoslovenské tlačiarne Skalica, s. r. o.

Stretnutie INFORM a INIO sietí v Palerme

Zasadnutie INFORM Network, pracovnej skupiny pre informovanosť a publicitu na úrovni Európskej komisie, zloženej zo zástupcov manažérov pre publicitu všetkých členských štátov, sa tento rok konalo 14. až 17. mája v talianskom Palerme.

Z rokovania INFORM a INIO sietí.

Stretnutie bolo doplnené o niektorých vrcholových reprezentantov generálnych riaditeľstiev Európskej komisie a zástupcov INIO Network.

Podujatiu dominovali aktuálne témy, ako pravidlá a kampane – učenie sa z minulosti a vstup do budúcnosti, aktuálny stav rokovaní o programovom období po roku 2020 (ustanovenia o komunikácii). Zaujímavé informácie priniesli prednášky Ako programovať komunikáciu v období 2021 – 2027 a Aktualizácie prebiehajúcich kampaní Európskou komisiou – EU in my Region. Úvodné príhovory predniesli Giulia Amato z Agenzia Coesione Territoriale, Agnès Monfret a Loris Di Pierantonio z Európskej komisie. Na začiatku mítingu sa konal Trh nápadov – neformálna výmena a prezentácia komunikačných materiálov.

Prvý pracovný deň skončil stretnutím Country Team, kde boli jednotlivé krajiny rozdelené do tímov a diskutovali o svojich plánoch v komunikácii na nasledujúci rok. Slovensko bolo zaradené do skupiny s Českom a Peter Malec z odboru informovanosti a pub-

Palermo je hlavné mesto autonómneho regiónu Sicília v Taliansku. Má 655 972 obyvateľov. V minulosti bolo arabským emirátom, sídlom normanského kráľovstva, v 12. storočí najväčším európskym mestom.

Palermo a celá Sicília profitujú z pomoci Európskej únie cez štrukturálne fondy. Bez nich by sa nezaobišli miestne pamiatky, poľnohospodárstvo, vzdelávanie, dopravná infraštruktúra a sociálna inklúzia. Nie je možné nevšimnúť si, že po celom meste sú tabuľky, ktoré označujú pomoc z eurofondov.

V poslednom období sa Sicília sústreďuje na smart projekty, projekty zamerané na technický rozvoj a digitálnu agendu.

licity Úradu vlády SR tu predstavil plán slovenskej komunikácie v oblasti horizontálnej komunikácie o EŠIF na rok 2019.

Katedrála v Palerme.

Druhý pracovný deň sa začal témou Posúdenie vplyvu komunikačných opatrení, prednášala Barberio Vitaliano z Viedenskej univerzity. Ďalšími témami boli Komunikácia o politike súdržnosti: aký je vplyv na miestne publikum? Prednášku Hodnotenie synergií medzi kampaňami Komisie a riadiacich orgánov mala Bea Mahieu z Technopolisu. Konkrétny príklad z praxe uviedla Paula Vicente z Portugalska.

Stretnutie pokračovalo témou Spolupráca ako celoeurópska sieť – ciele, zdroje, pracovné metódy.

Nasledovali tri veľmi zaujímavé workshopy na aktuálne témy: Zostavte si svoju stratégiu sociálnych médií, prednášali Alexandra Ekkelenkamp (Európska rada, TBC) a Dino Amenduni (Proforma).

Boj proti falošným správam, boj proti dezinformáciám, mýtus busting, tento workshop uvádzali Alberto Rabbachin (Európska komisia, generálny riaditeľ pre komunikačné siete, obsah a technológie) a Florin Rugina (Európska komisia, generálny riaditeľ pre regionálnu politiku).

Pozoruhodnou, hlavne z hľadiska lektorov, bola prednáška Politika súdržnosti v médiách: novinári vs. komunikátori, ktorú predniesli Barbara Zrimšek (RTV, Slovinsko), Rebecca Abecassis (RTP, Portugalsko), Giuseppe Chiellino (Sole24Ore), Andrea Fioravanti a Jeanne Roy (Europhonica).

Úrad vlády SR

Foto: Michaela Višváderová, Úrad vlády SR

Časť slovenských účastníkov. Zľava: Michaela Višváderová (Úrad vlády SR), Zuzana Devaliere (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR), Peter Malec (Úrad vlády SR).

Študenti ukázali svoje vedomosti o Európskej únii

Zastúpenie Európskej komisie a 10 regionálnych informačných centier Europe Direct vyhlásili tento rok už 14. ročník celoslovenskej súťaže pre študentov druhých a tretích ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl Mladý Európan 2019.

Vo finále 13. júna v Košiciach si najlepšie poradili so súťažnými zadaniami i letnými horúčavami študenti zo Súkromného gymnázia v Bardejove. V národnom kole sa stretlo 13 súťažných družstiev – víťazov regionálnych kôl, zo stredných škôl z celého Slovenska. Sily si zmerali vo vedomostiach z oblastí európskej histórie, geografie, zaujímavostí o EÚ, významných osobnostiach Únie a jej členských krajinách.

„Súťaž sa odohrávala pri mimoriadne vysokých teplotách, takže môžeme povedať, že tu bolo dosť horúco. Medzi mladými ľuďmi, ktorí sa jej zúčastnili, však panovala výborná atmosféra a boli veľmi dobre pripravení. Ja osobne mám z celého priebehu súťaže a celkovej atmosféry radosť. Veľmi ma teší, že na Slovensku existuje súťaž Mladý Európan, pretože je svojím spôsobom unikátna. Za 15 rokov členstva Slovenska v EÚ je to už 14. ročník, čo je dôkazom, že aj medzi mladými ľuďmi je veľká skupina tých, ktorí majú záujem o informácie o EÚ v tom najširšom zmysle, a nielen o tie základné. Snažia sa o Únii vedieť čo najviac, a na to nie sme príliš zvyknutí,“ povedal Ladislav Miko, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, ktorý prevzal záštitu nad súťažou.

Regionálne kolá Mladého Európana 2019 sa konali po celom Slovensku počas marca a apríla, školské kolo prebehlo v máji. Prvé kolo regionálnych súťaží sa skladalo z vedomostného tes-

Tohtoroční víťazi Mladého Európana:

1. miesto: **Súkromné gymnázium, Bardejov** (321 bodov)
2. miesto: **Gymnázium Párovská, Nitra** (304 bodov)
3. miesto: **Gymnázium Grösslingova, Bratislava** (300 bodov)

Víťazný tím súťaže Mladý Európan 2019 zo Súkromného gymnázia Bardejov s vedúcim Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislavom Mikom.

tu o Európskej únii. V druhom súťažiaci preukázali svoje jazykové zručnosti. Do tretieho kola regionálnych súťaží následne postúpili tri najlepšie družstvá, kde ich čakali zaujímavé vedomostné otázky doplnené obrázkami. Víťazi regionálnych kôl sa stretli v celonárodnom finále.

Súťaž Mladý Európan organizuje Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku spoločne s 10 regionálnymi informačnými centrami Europe Direct, partnerom súťaže je Úrad vlády SR.

Mladý digitálny Európan

V Košiciach sa 13. júna uskutočnilo aj celoštátne kolo súťaže Mladý digitálny Európan, ktorá nadväzuje na súťaž Mladý Eu-

„Veľmi ma teší, že na Slovensku existuje súťaž Mladý Európan, pretože je svojim spôsobom unikátna. Za 15 rokov členstva Slovenska v EÚ je to už 14. ročník, čo je dôkazom, že aj medzi mladými ľuďmi je veľká skupina tých, ktorí majú záujem o informácie o EÚ v tom najširšom zmysle a nielen o tie základné, a snažia sa o Únii vedieť čo najviac – a na to nie sme príliš zvyknutí.“

Ladislav Miko
vedúci Zastúpenia
Európskej komisie
na Slovensku

rópan. Stretlo sa 16 tímov z celého Slovenska. Súťaž sa realizuje formou online testovania prostredníctvom elektronického testovacieho systému e-Test. Tento rok sa do školských kôl zapojilo 1 259 žiakov zo 104 stredných škôl.

Súťaž Mladý digitálny Európan organizuje už po štvrtýkrát Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku v spolupráci s Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania a Univer-

zitou P.J. Šafárika v Košiciach. Záštitu nad ročníkom 2019 prevzala ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová.

Víťazi súťaže Mladý digitálny Európan 2019:

1. miesto:

**Ján Cípár, Gymnázium Jána Hollého, Trnava (27 bodov),
Barbora Hrdličková, Gymnázium Angely Merici, Trnava (27 bodov).**

2. miesto:

**Denis Hofer, Gymnázium, Žilina (25 bodov), Šimon
Podešva, Gymnázium Angely Merici, Trnava (25 bodov),
Matej Vadovič, Gymnázium Jána Hollého,
Trnava (25 bodov).**

3. miesto:

**Barbora Horehájová, Gymnázium, Žilina (24 bodov),
Radana Monišová, Obchodná akadémia, Trnava (24 bodov).**

Úrad vlády SR

Foto: Súkromné gymnázium Bardejov

EUROKOMPAS @ emailom

**Nedostalo sa Vám do rúk niektoré z vydaní
časopisu Eurokompas?**

**Pošlite nám svoju emailovú adresu,
a najnovšie číslo si vždy nájdete
vo svojej schránke.**

Kontakt: editor@mkreo.sk

Kaštieľ v Galante sa prebudil k novému životu

Vyzerá trochu ako hrad, trochu ako z rozprávky, má plot podobný cimburiu a po rokoch sa dočkal rekonštrukcie. Esterházyovský kaštieľ vďaka eurofondom opäť slúži obyvateľom i návštevníkom mesta.

Desiatky rokov robili na tejto stavbe len sanačné konzervačné práce. Snaha o obnovenie a otvorenie bola vytrvalá, ale doteraz neúspešná. Projektový manažér Mestského úradu v Galante Tomáš Bergendi hovorí, že kaštieľ Esterházyovcov má toto mesto dodnes v erbe oprávnene. „Je to najdôležitejšia budova, hoci 30 rokov chýtrala bez verejného využitia. Robili sme v parku orezy stromov, staršia pani zosadla z bicykla a bežala k nám, že čo sa deje v zámockom parku so stromami? Šla ich odhodlane brániť.“

Miestni si túto pamiatku ctia a strážia, žiaľ, do nedávnej minulosti neboli žiadne prostriedky na jej opravu. Časy sa však zmenili. V Galante dnes vďaka európskym fondom spájajú nové spôsoby spoločenskej existencie s tými historickými. Mesto sa môže pochváliť, že bolo prvým na Slovensku, kde vďaka geotermálnemu vrtu začali vykurovať domácnosti, úrady či školy.

„Dá sa povedať, že celý kultúrny život Galanty sa presunul za rok od otvorenia do týchto historických priestorov. Na nádvorí sa uskutočňuje otvárací koncert kultúrneho leta, čiže kaštieľ je najdôležitejšou lokalitou kultúry v rámci mesta.“

Peter Kolek
správca kaštieľa
v Galante

Podľa Tomáša Bergendiho idú v obnoviteľných zdrojoch ďalej, zavádzajú fotovoltaiku pri výrobe elektrickej energie. V budove základnej školy dokáže vyrobiť dostatok energie potrebnej na výučbu, za ušetrené prostriedky deti získavajú nové učebné pomôcky. Celé mesto však žije obnovou kaštieľa. Ako by vyzeral celý vynovený ukazuje jeho zrekonštruované severné krídlo, v ktorom bola pôvodne koniarenň. Neskôr stavba slúžila na rôzne účely. Sídľil tu okresný národný výbor, bol tu aj domov detí, a tie sem dnes opäť začínajú chodiť.

Park so vzácnymi stromami

V parku vytvorili náučný chodník o vzácných stromoch. Pred kaž-

Spolu s kaštieľom v Galante obnovili aj priľahlý park.

dým je popis, odkiaľ drevina pochádza a čo je na nej vzácné. V areáli stretnete deti s učiteľkami nielen z Galanty, ale aj z bližšieho či vzdialenejšieho okolia.

Na celkovú rekonštrukciu stavby potrebuje mesto 10 miliónov eur. Z Regionálneho operačného programu z osi 3 získali Galantania viac ako 1,6 milióna eur na obnovu severného krídla a na revitalizáciu priľahlého mestského parku. Obnovené severné krídlo dnes slúži pre Mestské kultúrne stredisko. „Pri rekonštrukcii sme dodržali podmienku Pamiatkového úradu v Trnave a vykonal sa tu aj archeologický prieskum. Objavili sme pozostatky pôvodnej obrannej bašty, lebo kaštieľ bol vo svojich začiatkoch opevnený objekt. Každé krídlo malo vlastnú baštu. V rámci rekonštrukcie sme v parku vytvorili náučný chodník starých stromov, došlo ku kompletnej revitalizácii zelene. Urobili sa nové chodníky, osadili

Podľa projektového manažéra Mestského úradu Tomáša Bergendiho je kaštieľ najdôležitejšou budovou v Galante.

lavičky, areál má nové oplotenie. Pôvodné bolo plné, nepriehľadné, ale po dohode s Pamiatkovým úradom sme osadili vzdušné kovové tyče, vďaka čomu sa zviditeľňuje kaštieľ ako dominanta mesta,“ povedala vedúca oddelenia investičnej výstavby a životného prostredia Miriam Károlyová.

Nezvyčajnosť sa páči

Na nádvorí a v budove obnoveného severného krídla sa za prvý rok od rekonštrukcie uskutočnili vyše dve desiatky podujatí, čo je na 16-tisícové okresné mesto zaujímavé. Ako prízvukuje správca Peter Kolek, záujem občanov o akcie je veľký: „Robíme tu galantské trhy, zámocké koncerty, prípadne výstavy obrazov, ako zo zbierok renesančného kaštieľa, ktoré sú vo vybudovanom depozite v severnom krídle, tak aj mladých tvorcov – architektov. Už dvakrát sme tu predstavili projekty študentov Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.“

V meste sa zameriavajú aj na nezvyčajné výstavy. Veľký záujem vzbudila prezentácia najväčšej zbierky zápalkových škatuliek na Slovensku od zberateľa Mareka Guspana, ale návštevníci si už zvykli aj na množstvo fotografických prezentácií, prekvapila i výstava nadrozmerých obrazov.

Najdôležitejšia lokalita mesta

Podľa správcu začal kaštieľ po desaťročiach opäť žiť. Jeho zrekonštruované severné krídlo slúži aj na slávnostné podpisovanie zmlúv ako reprezentačný priestor mesta, na oslavy životných jubileí obyvateľov, prípadne na regionálne ochutnávky vín pestovateľov z okolia, stavenie májov, aj na zimné mikulášske oslavy. „Dá sa povedať, že celý kultúrny život Galanty sa presunul za rok od otvorenia do týchto historických priestorov. Na nádvorí sa uskutočňuje otvárací koncert kultúrneho leta, čiže kaštieľ je najdôležitejšou lokalitou kultúry v rámci mesta,“ doplnil Peter Kolek.

Regionálny operačný program

Prioritná os 3 – Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu

Cieľom osi 3 je zvýšenie kvality služieb poskytovaných pamätovými a fondovými inštitúciami na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom ich rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie, vrátane obstarania ich vybavenia a revitalizácia významných pamiatkových objektov v súvislosti so zachovaním kultúrneho dedičstva a jeho využitia v kultúrno-poznávacom cestovnom ruchu.

Celkové oprávnené výdavky: 1 965 180,73 eur

Z toho zdroje EÚ (EFRR, ESF): 1 670 403,62 eur

Vedúca oddelenia investičnej výstavby a životného prostredia Mestského úradu v Galante Miriam Károlyová.

Pre poučenie i zábavu

Pôvodne bol kaštieľ na okraji mesta, dnes sa táto oblasť spolu s postupným rozvojom stáva prirodzeným centrom Galanty. „V parku rastú najstaršie stromy v okolí. Dendrológom boli vybrať na ozdravenie tie, ktoré sú zaujímavé aj z historického hľadiska. Vyšli sme v ústrety mamičkám, keď sme v parku vytvorili detské ihrisko, aby sa mali kde v prírode zabaviť aj ich menšie ratoľsti,“ vysvetlila Miriam Károlyová.

Investícia z európskych fondov mení celkový ráz, zvyklosti a najmä kvalitu života občanov. Kaštieľ sa prebúda k novému životu, a spolu s ním sa rozširuje ponuka možností na kultúrne a spoločenské vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta.

Stanislav Háber

Foto: autor

V Trnovom oživilí historický zvon

Dlhé roky vlastnil cirkevný zbor v Trnovom pri Žiline vzácny zvon z 20. rokov 20. storočia, no nemal miesto, kam by ho zavesil a rozozvučal. Za neďalekou hranicou s Poľskom v častiach obce Rajcza zas mali dve kamenné kaplnky z 19. storočia, ktoré si už vyžadovali renováciu.

Hlavným cieľom projektu bolo zveľadiť sakrálnu kultúrne dedičstvo pohraničia a zvýšiť jeho turistickú atraktivitu.

Na základe týchto skutočností vznikla iniciatíva, ktorej výsledkom je na slovenskej strane nová zvonica s kaplnkou sv. Floriána z dreva a kameňa, na poľskej rekonštruované sakrálnu stavbu. V Trnovom sa opäť rozoznel zvon odliaty ešte v roku 1924. Jeho príbeh sa začal písať vďaka predkom, ktorí sa v neľahkej dobe zložili na jeho odliatie. Kaplnka so zvonom stála na pozemku bývalého richtára Valenta Šenkára, ale v roku 1977 po jej zbúraní zvon utíchol až do dnešných dní.

Po rokoch čakania opäť ožil jeho hlas prostredníctvom mikroprojektu Rozzvoňme pohraničie v rámci cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovensko medzi farnosťou Trnové a obcou Rajcza.

Hostia z poľskej obce sa zúčastnili aj na slávnosti v sobotu 4. mája tohto roku, keď zvon požehnal vojenský biskup František Rábek za prítomnosti domácich návštevníkov, hasičov i turistov z okolia.

EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Program Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020

Projekt: Rozzvoňme pohraničie

Termín realizácie: 04/2018 – 11/2018

Cezhraničný partner: Gmina Rajcza (Poľsko)

Nenávratný finančný príspevok: 96 017 eur

Partnerom projektu bol Žilinský samosprávny kraj

Dobrovoľný hasičský zbor v Trnovom prevzal starostlivosť o dielo a prisľúbil jeho opateru, „aby sa toto miesto stalo nielen pripomenutím minulej doby, ale aj všetkých útrap a živelných pohrôm, ktoré Trnové postihli a ktoré ohlasoval aj tento zvon“.

Na Slovensku jedinečná 19 metrov vysoká zvonica s kaplnkou

Zvonica je vysoká 19 metrov, tvorí ju trojica drevených stĺpov na železobetónových stenách, zbiehajú sa v strede a hore rozvetvujú na osadenie zvona. V spodnej časti je bohoslubná miestnosť s ovládaním osvetlenia a zvonenia. V jej srdci je umiestnená plastika ochrancu, patróna všetkých hasičov sv. Floriána z dielne terchovského umelca Alojza Muchu.

pochádza z projekčného ateliéru architekta Ivana Jarinu. Hlavným cieľom projektu bolo zveladiť sakrálnu kultúrne dedičstvo pohraničia a zvýšiť jeho potenciál z hľadiska turistickej atraktivity regiónu.

Veľkú zásluhu na návrate zvona a vybudovaní zvonice s kaplnkou sv. Floriána má farnosť Trnové, rovnako urbárske spoločenstvo v Trnovom, ktoré poskytlo pozemok pre zvonicu na najbližších 50 rokov za symbolickú sumu. Keďže projekt nepokrýval všetky náklady, našli sa aj ďalší donori, ktorí dofinancovali ostatné časti potrebné na skompletizovanie diela do konečnej podoby.

Monika Janigová
Foto: Svetlografia

Novú zvonicu požehnal vojenský biskup František Rábek.

POCHVÁĽTE SA SVOJÍM PROJEKTOM

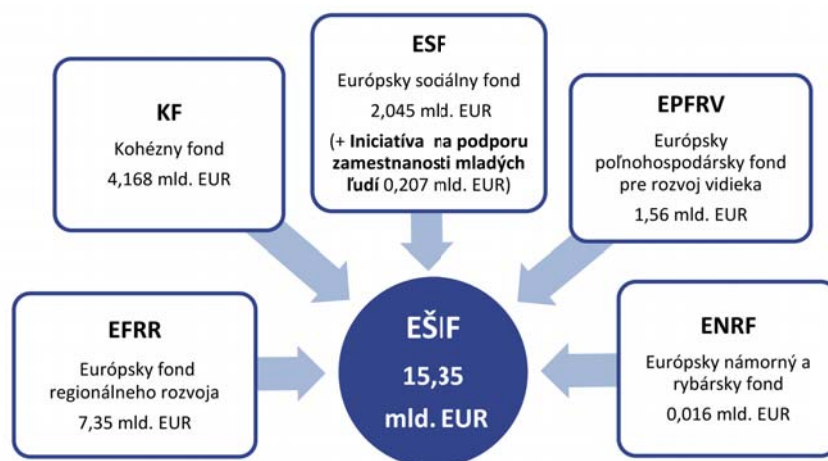
Starostovia, primátori, predstavitelia regiónov či občianskych združení, ste úspešní realizátori projektov a chcete, aby sa o tom dozvedela širšia verejnosť? Podelte sa o svoje skúsenosti pri využívaní eurofondov, predstavte svoj projekt.

Prídeme za Vami, pripravíme o Vás článok do časopisu EUROKOMPAS

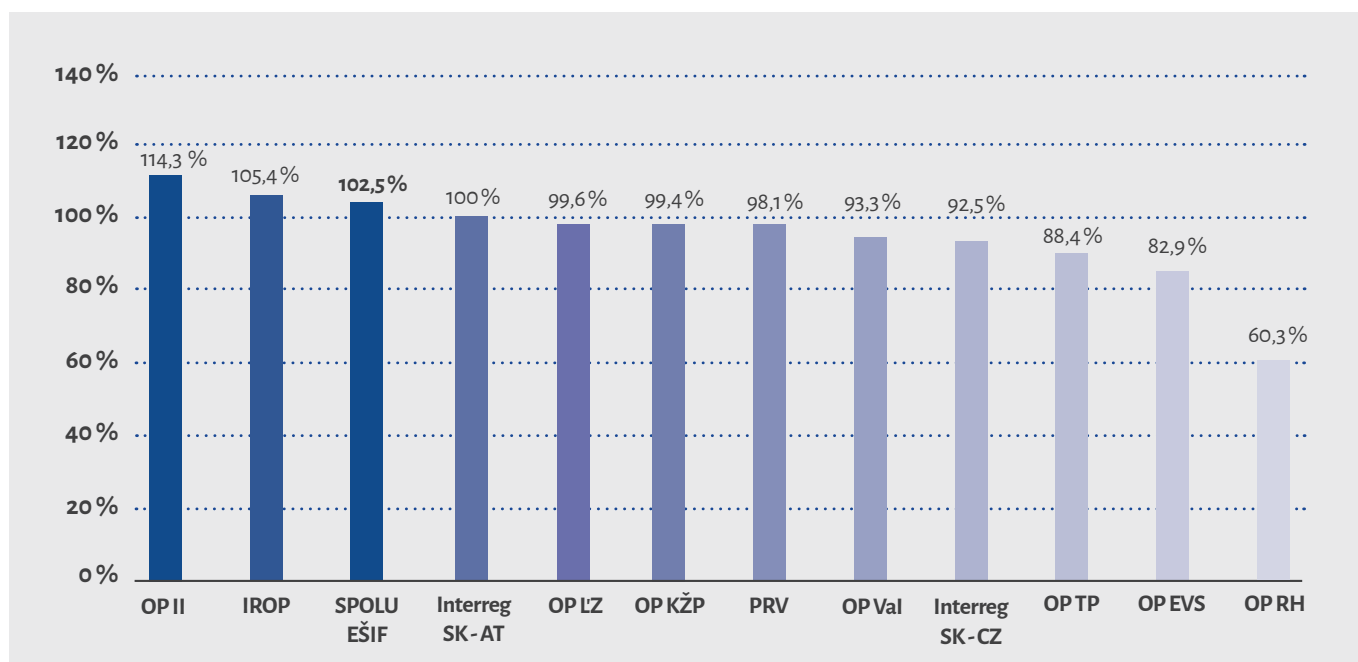
Viac informácií získate na čísle 0917 236 138 alebo na e-mailovej adrese mkreo@mkreo.sk

Informácia o implementácii EŠIF k 31. 5. 2019

Z celkovej alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na programové obdobie 2014 – 2020 (15,35 miliardy eur) sprístupnili riadiace orgány v platných výzvach a vyzvaniach pre potenciálnych žiadateľov nenávratného finančného príspevku ku dňu 31. 5. 2019 finančné prostriedky vo výške 15,69 miliardy eur, čo predstavuje 102,48% z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 1: Podiel alokovaných zdrojov vo výzvach/vyzvaniach na celkovej alokácii (zdroje EÚ) jednotlivých programov a za EŠIF celkom k 31. 5. 2019.

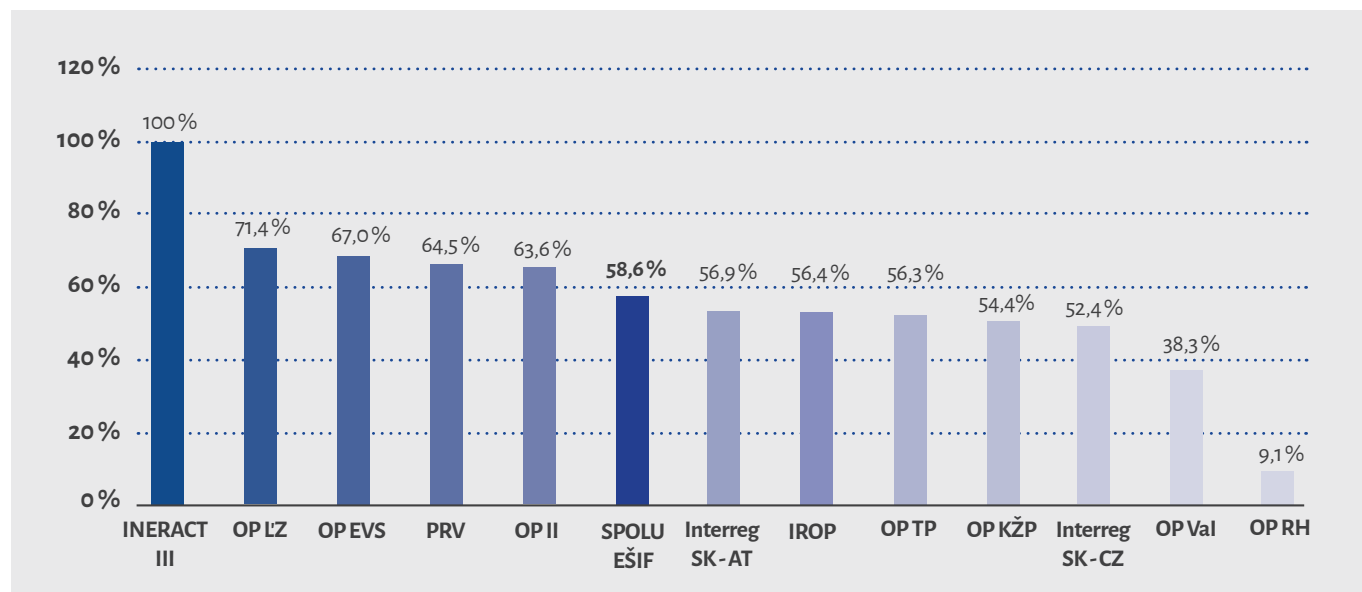
Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 1. 6. 2019 a RO pre PRV.

Poznámka: V rámci PS INTERACT III sa nevyhlasujú výzvy, v rámci PRV sa za alokované zdroje vo výzvach/vyzvaniach uvádza alokácia na zverejnené výzvy na projektové opatrenia + alokácia na neprojektové opatrenia.

Za OP VAI sa nevykazuje výzva OPVal-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 31. 5. 2019 boli v SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 kontrahované prostriedky v hodnote 8,99 miliardy eur, čo predstavuje 58,57% z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

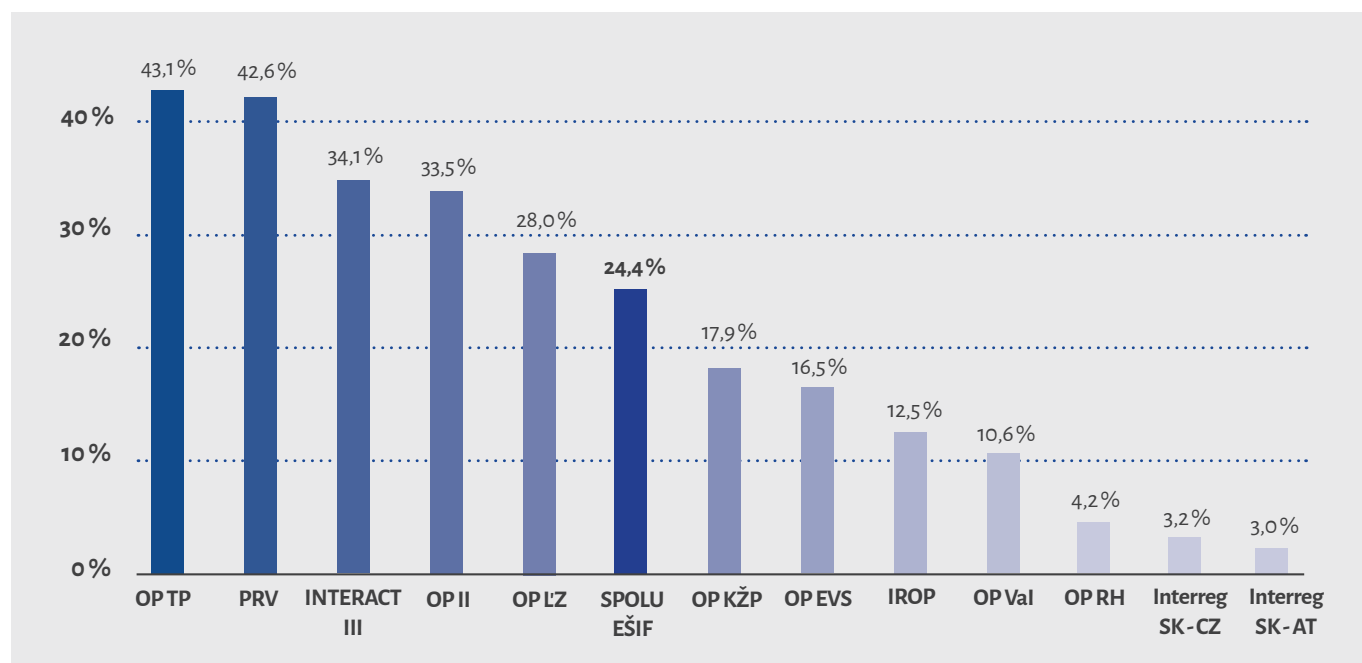
Graf č. 2: Podiel kontrahovania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 31. 5. 2019.

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe exportu údajov z ITMS2014+ dňa 1. 6. 2019 a RO pre PRV, INTERACT III a Interreg V-A SK-AT.
 Poznámka: Kontrahovanie - suma príspevku zo zdrojov EÚ po odpočítaní zazmluvnených nečerpaných prostriedkov ukončených projektov, evidovaných v ITMS 2014+ a v IS PPA na základe: zmlúv o poskytnutí NFP alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP, ak je poskytovateľom a prijímateľom tá istá osoba alebo rozhodnutí o schválení žiadosti o podporu (len neprojektové opatrenia PRV).
 Za OP Val sa nevykazuje kontrahovanie na výzvu OPVal-VA/DP/2016/1.2.1-02 (PVVC).

Ku dňu 31. 5. 2019 dosiahla SR za všetky fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 čerpanie na národnej úrovni 3,74 miliardy eur, čo predstavuje 24,38 % z celkovej alokácie (zdroj EÚ).

Graf č. 3: Podiel čerpania na alokácii jednotlivých programov a za EŠIF celkom (zdroje EÚ) k 31. 5. 2019.

Zdroj: ÚPPVII/OMH na základe údajov z MF SR a RO pre PRV.

English Summary

KOMÁRNO AND KOMÁROM WILL JOIN THE NEW BRIDGE IN 2020

Slovak Minister of Transport and Construction Ārpád Ārsek, together with Hungarian Minister for Innovation and Technology László Palkovics, inspected the construction of a new road bridge over the Danube on Tuesday, 28 May. The joint project of the two countries is funded with a contribution from the European Union funds through the Connecting Europe Facility. "After last year's moderate delays, all construction work is currently underway. Together with the Hungarian side, we will do everything we can to start operating this bridge for the public next year," said Minister Ārpád Ārsek after a site visit on both the Hungarian and Slovak sides.

2018 ROADSHOW – WINNING TEAMS RECEIVED THEIR AWARDS

Each year, the Government Office of the Slovak Republic organizes an unforgettable experience for the members of the winning 2018 Roadshow teams. First three teams were awarded at the ceremony held on 9 May 2019 at the Bôrik Hotel in Bratislava as part of a conference dedicated to the 15th anniversary of our accession to the European Union. First came the "Seniors" team from the Technical Academy in Spišská Nová Ves. The aim of their project entitled "Senior IT Academy" was to implement a school where people over 50 years of age would be trained in technology and taught by high school students. The second place was taken by students of the Secondary Vocational School of Trade and Services in Krupina with their project entitled "Modifications to Village Public Spaces". Bronze medals were given to pupils from the same school as the winners – from the Technical Academy in Spišská Nová Ves.

MATÚŠ ŠUTAJ EŠTOK: THINGS CAN BE DONE DIFFERENTLY, IN A BETTER WAY

"We have come to the office, which has been established and set up for a long time, and has been operating for several years now. From the Office of the Deputy Prime Minister for Investments and Informatisation, which I had established with my colleagues, I switched to a different environment where things sometimes move a little slower than I would have wished. There were some processes established already. You know how it goes – an official tells you that they have been doing this for 10 years, and even though the process is not at its best, and yet they continue the same way of doing things. My goal is to change that mindset. To avoid doing useless things, and order not to get "killed" by useless bureaucracy, the red tape stuff. The main goal was and still remains to optimize and simplify processes, devote as much time as possible to real work. This is the first goal we have set. I think the team of people who joined me here has done a lot of work to speed up and streamline the processes," said Matúš Šutaj Eštok, Head of Government Office of the Slovak Republic.

EUROPE DAY IS ONE OF THE SYMBOLS OF THE EUROPEAN UNION

The euro common currency, the flag with yellow stars, the anthem – these are the symbols of the EU, such as also is Europe Day held on 9 May. This year we commemorated the 15th anniversary of Slovakia's accession to the European Union at the beginning of May. The exact date is 1 May 2004. Around this date, several activities and events focused on one of the most important events in our country's history. The Bratislava "Majáles" (May Fest) was discussed at Café Európa on Saturday, 4 May, and the interest of the public was again great. The topic was the dual quality of food and what we can do as individuals or society. On Thursday, 9 May, the Europe Day event was held: "15 Years at Home in the EU, dedicated to the 15th anniversary of our accession to the European Union. It took place in Bratislava. The agenda included several presenters, namely Richard Raši, Deputy Prime Minister for Investments and Informatisation, Ladislav Miko, Head of the European Commission Representation, representatives of the diplomatic corps in Slovakia, and several personalities of social, cultural and political life.

OVER 20 PERCENT OF SLOVAKS IN THE EURO ELECTIONS

There have been several campaigns in Slovakia aimed at informing and explaining to people the activities and role of the European Parliament and our EU membership. One of the biggest European campaigns entitled "This Time I'm Voting", which was joined by well-known Slovak "Youtubers" as well. A series of discussions and meetings throughout Slovakia was organized by the European Parliament Representation in the Slovak Republic. Before 25 May 2019, when the elections to the European Parliament took place in our country, optimists spoke of participation, the percentage of which will be more than 20. And so it was – 22.74 percent of voters came to vote (1,007,398 citizens). Slovaks increased their participation compared to the previous three Euro elections (only 13.05% in 2014), but we still ended up on the last place in the European Union.

STUDENTS VOTED ALMOST AS ADULTS

In 226 schools from all over Slovakia, more than 10,000 students joined the elections. It was a simulated election to the European Parliament, organized by volunteers from the "For Secondary School students" Civic Association. Participation in simulated European Parliament elections reached 40.62% in secondary schools. Seven subjects exceeded the 5% quorum for the European Parliament: "Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko" (People's Party Our Slovakia), Coalition "Progresívne Slovensko/Spolu" (Progressive Slovakia / Together), "Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti" (Ordinary People and Independent Personalities), "Sme rodina" (We are Family), "Sloboda a solidarita" (Freedom and Solidarity), Smer-SD and "Priama demokracia" (Direct Democracy).

THE “CATCHING-UP REGIONS” INITIATIVE ALSO INCLUDES THE BANSKÁ BYSTRICA REGION

After last year's accession of the Prešov Self-Governing Region, the Banská Bystrica Self-Governing Region also joined the European Commission's initiative to support and assist so-called catching-up regions. "There will also be more favorable conditions for investment incentives and increased support for small and medium-sized enterprises. We also expect that less young educated people will leave the region, and that the potential for tourism development will increase," added Richard Raši, Deputy Prime Minister for Investment and Informatisation.

LET'S KICK UP THE REGION'S BUSINESS!

Direct communication between the public and the private sector is essential in the implementation of projects supported by the European Union. Providing first-hand information, as well as the mutual exchange of experience in the use of European funds, is an effective tool in project implementation or in setting up support processes in the future. With this in mind, the Ministry of Economy of the Slovak Republic participated in the realization of professional events entitled "Let's kick up the region's business" organized by the public and the private sector in the towns of Prievidza and Snina.

INNOVATIVE SOLUTIONS INCREASE THE COMPETITIVENESS OF COMPANIES

The well-established operational program "Research and Innovation" has its results in almost a thousand projects implemented based on the calls of the Ministry of Economy of the Slovak Republic. European Union funds enable Slovak enterprises to strengthen their innovation potential and competitiveness on both the Slovak and foreign markets. The successful implementers of OP Research and Innovation projects include also "Západoslovenské tlačiarne Skalica" (West Slovak Printing House in Skalica). As part of the Strengthening Innovative Potential project, the company purchased and launched new technologies, such as a digital printing machine with V1 finishing equipment, bookbinding technology, laser, plotter – cutting coordinate recorder, and spiral binding devices.

MEETING OF INFORM AND INIO NETWORKS IN PALERMO

This year, the INFORM Network, a working group on information and publicity at the European Commission, consisting of publicity managers from all Member States, was held in Palermo, Italy, on 14-17 May. The meeting was complemented by some of the top representatives of the European Commission Directorates-General and INIO Networks representatives. The event was dominated by current topics such as rules and campaigns – learning from the past and entering the future, the current state of negotiations on the programming period after 2020 (communication provisions). Interesting information was provided in lectures on "How to program communication in the period 2021 – 2027" and "Updating of ongoing campaigns by the European Commission – EU IN MY REGION.

STUDENTS SHOW THEIR KNOWLEDGE OF THE EUROPEAN UNION

The European Commission Representation and 10 Europe Direct Regional Information Centers announced this year the 14th year of the nationwide competition for students of second and third grades of grammar schools and secondary vocational schools entitled "Young European 2019". In Košice, on 13 June, the final round the competition took place. Students from Private Gymnasium in Bardejov best dealt with competitions and summer heats. In the finals, there were 13 competition teams – winners of regional rounds – from secondary schools from all over Slovakia. They competed and compared their knowledge strengths in European history, geography, interesting features in the EU, prominent personalities in the Union and its Member States.

CHATEAU IN GALANTA AWAKENED TO A NEW LIFE

Thanks to European funds, the Esterházy chateau was reconstructed after many years of disrepair. Now, it is used again by the inhabitants and visitors of the town. For decades, only remedial conservation work has been done on this building. The pursuit of renewal and re-opening of the building was persistent, but not successful until now. However, times have changed. The look of the entirely restored mansion house is shown in its reconstructed northern wing, which originally hosted a horse stable. The city needs ten million euro for the overall reconstruction of the building. From the Regional Operational Programme Axis 3 the Galanta inhabitants received more than € 1.6 million to restore the northern wing and to revitalize the adjacent city park.

THE HISTORIC BELL IN TRNOVÉ REVIVED

For many years, the church choir in Trnové near Žilina owned a rare bell from the 1920s, but they had no place to hang it and sound it. Across the nearby border with Poland in the parts of the Rajcza village, there were two 19th century stone chapels that already required renovation. Based on these facts, an initiative was created, which resulted in a new bell tower of St. Florian made of wood and stone on the Slovak side, and reconstructed sacral buildings on the Polish side. In Slovakia, a unique 19 meter high bell tower with a chapel comes from the design studio of architect Ivan Jarina. The main objective of the project was to renovate the sacred cultural heritage of the border region and increase its potential in terms of the region's tourist attractiveness.

INFORMATION ON THE ESIF IMPLEMENTATION AS OF 31 MAY 2019

Out of the total allocation of the European Structural and Investment Funds (ESIF) for the 2014–2020 Programming Period (i.e. EUR 15.35 billion), the Managing Authorities made funding of non-repayable financial contribution in the valid calls available to potential applicants for non-repayable financial contribution in the amount of EUR 15.69 billion as of 31 May 2018, representing 102.48% of the total allocation (source: EU). ■

EUROKOMPAS

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie slobody 1

813 70 Bratislava

www.eufondy.sk

www.nsrr.sk
